

ภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

SAPPURISA-DHAMMA-BASED LEDERSHIP OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY SRILANCHANG CAMPUS STUDENTS

ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Thanawat Chaopo

Lecturer in the Department of Governance
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
Correspondent Author E-mail: thanawat.ch@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้น และสาขาวิชา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ภาคการศึกษา 2/2564 จำนวน 318 รูป/คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 รูป/คน ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยยึดสาขาวิชา แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย One - Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

(1) ภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ อุตัญญตา รู้ตน ธัมมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ บุคคลัญญตา รู้บุคคล ปริสัญญุตตา รู้ชุมชน กาลัญญตา รู้กาล อุตัญญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผลและ มัตตัญญุตตา รู้ประมาณ ตามลำดับ

(2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้นปี และสาขาวิชา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำเชิงพุทธ; สี่ปฐพีธรรม 7;

Abstract

The objectives of the research, titled “Sappurisa-dhamma-based Leadership of Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus Students,” were (1) to study the leadership of Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus (MBUSLC) students, based on the Buddhist principle of seven-item Sappurisa-dhamma, and (2) to compare Sappurisa-dhamma-based leadership of MBUSLC students, classified by class and major. The population of the research was a total of 318 MBUSLC students, studying in the second semester of the academic year 2021. The 175 samples were selected through Krejcie and Morgan’s sample size determination table, together with the stratified sampling and simple random sampling approaches. The tool used for data collection was the rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis comprised of frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and one-way ANOVA for the hypothetical test.

The findings of the research were as follows:

1. The leadership based on Sappurisa-dhamma of MBUSLC students was found to be overall at a high level. Separately considered, all aspects were found to be at a high level; they were ordered in the descending order: Attaññūtā, Dhammaññūtā, Puggalaññūtā, Parisaññūtā, Kālaññūtā, Atthaññūtā. and Mattaññūtā, respectively.

2. The comparison of Sappurisa-dhamma-based leadership of MBUSLC students, classified by class and major, was not found different.

Keywords: Leadership; Buddhist Leadership; Sappurisa-dhamma;

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันเรียกได้ว่า สังคมยุคดิจิทัล ผู้คนใช้เวลาการท่องโลกอินเทอร์เน็ตมากขึ้น จากสถิติพบว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปจากสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตบนมือถือของผู้ใช้งานอายุระหว่าง 16 – 64 ปี ในประเทศไทย พบว่า มีการใช้งานเฉลี่ย 5.07 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งมากเป็นอันดับที่ 3 ของโลก และหากนับรวมการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งระบบ คนไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็นเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง หรือคิดเป็น 41% ของการใช้เวลาภายใน 1 วัน (ข่าวสด: 2564, 4 สิงหาคม)

ในโลกข่าวสารมากมาย ทำให้การเสพข่าวสารข้อมูลจึงเป็นทักษะที่จำเป็นของคนในปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาที่ประสบการณ์ยังไม่มาก ผ่านโลกไม่นาน แต่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกับมีมากกว่าคนรุ่นเก่าเป็นหลายเท่าตัว การสร้างทักษะความเป็นผู้นำสำหรับเด็ก และเยาวชนเพื่อให้เผชิญกับโลกข่าวสารข้อมูล เพื่อสามารถรับมือได้อย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นเรื่องจำเป็น

การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเป็นเรื่องที่ถือเป็นการบูรณาการหลักธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่คนไทยนับถือเป็นศาสนาหลักของประเทศมาใช้ ถือได้ว่าเป็นคุณต่อประเทศชาติ ยกตัวอย่างเช่น พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้นำหลักทางสายกลางของพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการเป็น

หลักการดำเนินชีวิตให้กับประชาชน คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกมากมายที่ได้นำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาบูรณาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

สัปปุริสธรรม นั้นเป็นข้อธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่บริษัทตามโอกาสสถานที่ต่างกัน พระพุทธองค์ทรงแสดงความเป็นสัตบุรุษไว้ในพระสูตรต่าง ๆ ถ้าหากใครมีคุณธรรมของมนุษย์ที่แท้ 7 ประการนี้ และสามารถประพฤติได้อย่างถูกต้องตามหลักการเหล่านี้โดยสมบูรณ์แล้ว ผู้นั้นย่อมได้ ชื่อว่าเป็น ผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่าเป็น "สัตบุรุษ" หรือ "คนดีแท้" หรือ "มนุษย์โดยสมบูรณ์"

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

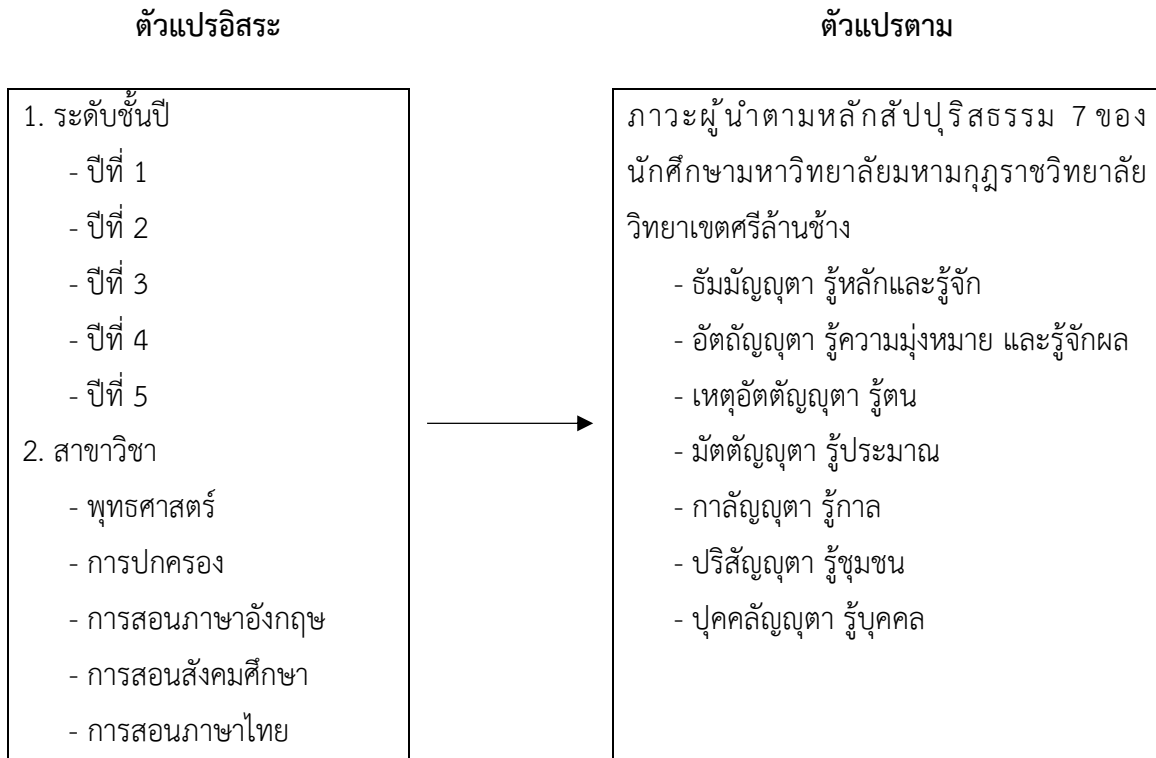
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้น และสาขาวิชา

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกันมีภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ภาคการศึกษา 2/2564 จำนวน 318 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 รูป/คน ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยยึดสาขาวิชา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สาขาวิชา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
พุทธศาสตร์	26	14
การปกครอง	114	63
การสอนภาษาอังกฤษ	60	33
การสอนสังคมศึกษา	82	45
การสอนภาษาไทย	36	20
รวม	318	175

จากตาราง พบว่า ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามสาขาวิชา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก เพื่อระบุผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเอง จากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ทบทวนเอกสารภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม และดำเนินการสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ดำเนินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับระดับชั้น และสาขาวิชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ ธรรมัญญา อุตัญญา อดัตถัญญา มัตถัญญา กาลัญญา ปริสัจญญา และปุคคัลัญญา

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่นิยมใช้ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าความถี่ แล้วสรุปออกมาเป็นคำร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาตีเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย One - Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวม (n = 175)

ที่	ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ธัมมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ	4.12	0.55	มาก
2	อัทธัญญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผล	4.04	0.67	มาก
3	อิตถัญญตา รู้ตน	4.15	0.53	มาก
4	มัตถัญญตา รู้ประมาณ	3.98	0.64	มาก
5	กาลัญญตา รู้กาล	4.04	0.63	มาก
6	ปริสัญญตา รู้ชุมชน	4.05	0.61	มาก
7	บุคคัลัญญตา รู้บุคคล	4.10	0.57	มาก
	รวม	4.07	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อุตัญญตา รู้ตน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) ฌมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55) ปุคคลัญญตา รู้บุคคล ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.57) ปริสัญญุตตา รู้ชุมชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.61) กาลัญญตา รู้กาล ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.63) อุตัญญตา รู้ความมุ่งหมาย ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.67) และรู้จักผลและ มัตตัญญตา รู้ประมาณ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ อุตัญญตา รู้ตน ฌมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ ปุคคลัญญตา รู้บุคคล ปริสัญญุตตา รู้ชุมชน กาลัญญตา รู้กาล อุตัญญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผลและ มัตตัญญตา รู้ประมาณ ตามลำดับ จากผลการวิจัย ด้านมัตตัญญตา รู้ประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยสื่อต่าง ๆ ที่เข้ามาให้นักศึกษาเสพ โดยเฉพาะสื่อจากโลกอินเทอร์เน็ต ที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทั้งจริงและไม่จริงทำให้เกิดการรับรู้ของนักศึกษาตามกระแสไป ยกตัวอย่าง กระแสการทำงานที่ได้รับผลตอบแทนอย่างรวดเร็ว หรือกระแสการทำเงินจากการเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น สอดคล้องกับ ณัฐสันต์ นันทวัฒน์ (2558: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักสัปปุริสธรรมในการบริหารจัดการหน่วยวิทยบริการในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความคิดเห็นการบูรณาการหลักสัปปุริสธรรมในการบริหารจัดการหน่วยวิทยบริการในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) อุตัญญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผล 2) อุตัญญตา รู้จักตน 3) ปริสัญญุตตา รู้จักชุมชน และรู้จักถิ่น 4) ปุคคลปโรปรัชญุตตา รู้จักบุคคล 5) กาลัญญตา รู้จักกาล 6) ฌมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ และ 7) มัตตัญญตา รู้จักประมาณ และสอดคล้องกับพระสุวรรณ สุวณฺโณ (วงศ์ดาดา)

(2560): บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ในโรงเรียนมัธยมสงฆ์นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ในโรงเรียนมัธยมสงฆ์นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักอรรถัญญา ร่องลงมา คือ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักบุคคลโปรปัญญา ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักบุคคลโปรปัญญา และด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักอรรถัญญา ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักปริปัญญา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

- 1) มหาวิทยาลัยควรมีการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านการพัฒนาการรู้เท่าทันการใช้ชีวิตเพื่อความไม่ประมาท
- 2) มหาวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมการแสดงออกถึงภาวะผู้นำของนักศึกษาในสังคมโดยบูรณาการร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 3) มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมโดยมอบหมายการจัดกิจกรรมของนักศึกษาโดยนักศึกษาดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง
- 4) หลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดโครงการเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการแสดงออกถึงภาวะผู้นำของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านมัตตัญญา รู้ประมาณ
- 3) ควรมีการศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

องค์ความรู้ที่ได้

ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้างโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียง จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ อุตัญญตา รู้ตน ธรรมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ บุคคลัญญตา รู้บุคคล ปริสัญญุตตา รู้ชุมชน กาลัญญตา รู้กาล อุตัญญตา รู้ความมุ่งหมาย และรู้จักผลและ มัตตัญญุตตา รู้ประมาณ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้นปี และสาขาวิชา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวสด. (2564, 4 สิงหาคม). เผยคนไทยท่องโลกผ่านมือถือ อันดับ 3 ของโลก เฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 แหล่งข้อมูล https://www.khaosod.co.th/economics/news_6545573.
- ณัฐสันต์ นันทวัฒน์. (2558). *การบูรณาการหลักสัปปริสธรรมในการบริหารจัดการหน่วยวิทยบริการในสังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุวรรณ สุวณโณ (วงศ์ดารา). (2560). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักสัปปริสธรรม 7 ในโรงเรียนมัธยม สงฆ์นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).